

Надія Пилипів,
д.е.н., професор, завідувач кафедри теоретичної
і прикладної економіки,
ДВНЗ «ПНУ імені Василя Стефаника»,
Ірина П'ятничук,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
ПВНЗ «Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького»

ОРГАНІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ

За сучасних умов визріває необхідність застосування раціонального підходу у процесі прийняття управлінських рішень, яка зумовлена економічною нестабільністю країни, до настання якої стратегія вітчизняних підприємств була зорієнтована на розвиток напрямів бізнесу шляхом розширення інфраструктури і збільшення кількості персоналу. Тепер стратегія направлена на оптимізацію бізнес-процесів і збільшення їх ефективності. Це дозволить системі менеджменту середнього та вищого рівня управління отримувати економічно обґрунтовані відповіді на питання типу «а що буде, якщо»: розширити виробництво, відкрити нові ділянки виробництва, використати вільні площі, відновити, поліпшити чи придбати нове виробниче обладнання та ін.

Пошук відповідей на зазначені питання доцільно здійснювати з урахуванням альтернативних варіантів рішень. При цьому, якісне і повне інформаційне забезпечення процесу їх прийняття можливо сформувати з допомогою вибору інструментарію управлінського обліку, який характеризується гнучкістю його застосування та високим рівнем підпорядкованості вимогам і запитам користувачів такої інформації.

Слід звернути увагу на те, що у науковій практиці прийнято розподіляти управлінський облік на традиційний і стратегічний залежно від набору використовуюваного інструментарію для формування інформації з метою прийняття оперативних чи стратегічних управлінських рішень. Вважаємо, що перші з них в основному зорієнтовані на управління бізнес-процесами операційної діяльності з урахуванням їх господарського характеру у короткостроковій перспективі, тобто процесів постачання, виробництва і реалізації продукції. Рішення, які мають стратегічний характер, зорієнтовані на бізнес-процеси, які забезпечують успішну реалі-

зацію стратегії підприємства з урахуванням, зокрема, й інвестиційної діяльності у довгостроковій перспективі.

З огляду на наведене вважаємо за необхідне підкреслити, що організація управлінського обліку на підприємстві повинна враховувати різновиди управлінського обліку (традиційного і стратегічного) та можливість застосування методичних прийомів, які їм притаманні, з метою формування повного і якісного інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень менеджерами залежно від ієрархічних рівнів управління. Натомість, у вітчизняній літературі науковці, які досліджують питання можливостей застосування інструментарію управлінського обліку, мають на увазі тільки традиційний, що зумовлює використання його інформаційного потенціалу не в повній мірі, тому і результативність його організації на вітчизняних підприємствах буде нижчою.

Незважаючи на збільшення уваги в науковій літературі як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників до питання стратегічного управлінського обліку, нині не існує єдиного визначення дефініції «стратегічний управлінський облік».

Проведене нами дослідження дало змогу встановити що, під стратегічним управлінським обліком (далі — СУО) слід розуміти окремий різновид управлінського обліку, що передбачає формування якісної інформації для менеджменту підприємства шляхом застосування виокремленого в його межах інструментарію та налагодження відносин бізнес-партнерства з метою забезпечення успішної реалізації стратегії підприємства.

Вважаємо за доцільне застосовувати специфічний інструментарій СУО, що дасть змогу сформуванню економічне підґрунтя для прийняття якісніших інвестиційних рішень. До нього відносять: калькулювання собівартості продукції за видами діяльності, на основі якості, життєвого циклу виробу та ін.; «Таргет-кост»; збалансована система показників; стратегічний облік витрат; стратегічне ціноутворення; бюджетування та моніторинг; оцінка витрат конкурентів і моніторинг їх позицій; аналіз витрат клієнтів та ін. [1; 2, с. 80].

Слід зазначити, що не менш важливим елементом організації стратегічного управлінського обліку, крім вище розглянутого, є такі, які представлені: вибором джерел інформації, організацією збору та обробки інформації; формуванням внутрішніх регламентів щодо організації СУО; організацією формування та подачі обліково-аналітичної інформації; організацією процесу розробки рішення, а також організацією процесу вибору рішення.

З метою прийняття обґрунтованого інвестиційного рішення щодо доцільності здійснення капітальних вкладень важливим є виокремлення такого елемента організації СУО, як вибір рішення на основі «дерева рішень», що дозволить за допомогою вказаного інструменту СУО сформулювати необхідне інформаційне забезпечення, яке даватиме відповіді на питання про споживачів, конкурентів, постачальників, витрати проекту, оцінку доцільності реалізації інвестиційного проекту, а також про прийняття та обґрунтування управлінського рішення.

Такий метод прийняття управлінського рішення, як «дерево рішень», шляхом постановки питань і пошуку на них відповідей, дає змогу визначити високий чи низький рівень привабливості інвестиційного проекту.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження визначено дефініцію «стратегічний управлінський облік» і виокремлено елементи його організації у процесі прийняття інвестиційних рішень, що сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення системи управління підприємством, і виступає підґрунтям для проведення подальших досліджень.

Список використаної літератури

1. Financial information in decision making [Electronic resource] / A CIMA case study // Chartered Institute of M.A. — Access mode: <http://businesscasestudies.co.uk/cima/financial-information-in-decision-making/business-strategy.html>.

2. Juras A. Strategic Management Accounting — What Is the Current State of the Concept? / Economy Transdisciplinarity Cognition // A. Juras. — 2014. — Vol. 17, Issue 2. — P. 76–83.

УДК 657

Марина Реслер,
д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Умови для роботи бізнесу змінюються вимогам часу. В останні роки відбуваються такі процеси, як глобалізація економіки, підвищення конкурентоспроможності, розвиток інформаційних технологій, автоматизація виробничих процесів.